

**ADVISORY COMMITTEE ON THE
FRAMEWORK CONVENTION FOR THE
PROTECTION OF NATIONAL MINORITIES**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GVT/COM/IV(2018)003
/Slovenian language version/

**Comments of the Government of Slovenia on the Fourth Opinion of the Advisory
Committee on the implementation of the Framework Convention for the Protection
of National Minorities by Slovenia - received on 14 March 2018**

Številka: 54200-19/2016/6
Datum: 8. 3. 2018

Opredelitev do ugotovitev in priporočil Četrtega mnenja Svetovalnega odbora Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin o uresničevanju Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin v Republiki Sloveniji

Marec 2018

UVOD

Svetovalni odbor Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin je o uresničevanju zadevne konvencije v Republiki Sloveniji na svoji seji 21. junija 2017 sprejel Četrto mnenje o Sloveniji, št. ACFC/OP/IV(2017)003, na podlagi Četrtega državnega poročila, drugih pisnih virov in podatkov, ki jih je Svetovalni odbor med obiskom v Ljubljani in Lendavi ter naseljih občin Grosuplje in Ribnica od 10. do 13. aprila 2017 prejel od vladnih in nevladnih virov. Odbor je po sprejetju mnenja Republiko Slovenijo povabil k predložitvi predloga opredelitve.

Vlada Republike Slovenije se zahvaljuje Svetovalnemu odboru Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin za opravljeno delo in Četrto mnenje, ki ga bo v svojih aktivnostih skušala kar najbolje izkoristiti in upoštevati. V nadaljevanju posredujemo Predlog opredelitve do ugotovitev in priporočil Četrtega mnenja Svetovalnega odbora Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin o uresničevanju Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin v Republiki Sloveniji Vlade Republike Slovenije na Četrto mnenje Svetovalnega odbora, št. ACFC/OP/IV(2017)003, z dne 21. junija 2017, kot sledi.

Vlada Republike Slovenije v zvezi z devetim odstavkom in v povezavi z dvaintridesetim do sedemintridesetim odstavkom (k 4. členu Okvirne konvencije) ter priporočili v tretjem poglavju Sklepne ugotovitve Četrtega mnenja Svetovalnega odbora pojasnjuje, da je dne 11. maja 2017 ustanovila Medresorsko delovno skupino za reševanje prostorske problematike Romov.

Cilj delovanja Medresorske delovne skupine je predvsem izboljšanje bivalnih razmer v romskih naseljih, njene naloge pa so:

- priprava pregleda stanja prostorske problematike po posameznih romskih naseljih v Sloveniji,
- priprava pregleda in analize dobrih praks urejanja prostorske problematike in bivalnih razmer Romov,
- priprava predloga ukrepov (zakonodajnih, organizacijskih, finančnih ipd.) za ureditev prostorske problematike in izboljšanje bivalnih razmer Romov.

Medresorsko delovno skupino sestavljajo predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije, Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za javno upravo. Po potrebi se zaradi večje operativnosti pri delu Medresorske delovne skupine na sestanke vabijo tudi predstavniki drugih ministrstev in njihovih organov (npr. MDDSZ in Skupnost CSD, policijo ipd.) ter predstavniki romskih organizacij.

Medresorska delovna skupina je doslej na podlagi vprašalnikov, ki jih je poslala občinam, začela dopolnjevati evidenco romskih naselij in pripravljati pregled stanja prostorske problematike romskih naselij v Sloveniji. Skupaj s Skupnostjo občin Slovenije pa je Medresorska delovna skupina za občine z romskimi naselji septembra 2017 v ta namen organizirala delavnico kot razširjeni sestanek komisije za integracijo romske skupnosti.

Poleg tega je pripravila vprašalnik o praksah urejanja romskih naselij za vse občine z romskimi naselji, da bi pridobila čim več predlogov in izkušenj o pozitivno sprejetih ukrepih. Podrobnejša vprašanja se nanašajo na področja prostorskega načrtovanja, urejanja zemljišč, komunalnega opremljanja in urejanja stanovanjskih pogojev ter podrobneje glede odločitve za urejanje romskega naselja in sodelovanja romske skupnosti. Vprašalnik o praksah pri urejanju romskih naselij vključuje tudi zakonodajne predloge.

Kar zadeva pripravo predloga ukrepov (zakonodajnih, organizacijskih, finančnih ipd.) za ureditev prostorske problematike in izboljšanje bivalnih razmer Romov, pa je Medresorska delovna skupina ugotovila, da je možno do doseganja ciljnih stanovanjskih standardov priti le postopno, zato je treba opredeliti posamezne korake, ki so potrebni, da posameznik živi v primernem objektu. Pri vsakem od teh korakov bo jasno navedena zakonodaja, ki ureja aktivnost. Za te prepoznane pojave se predlaga nabor ukrepov (zakonodajnih, organizacijskih, finančnih ipd.) za ureditev prostorske problematike in izboljšanje stanovanjskih pogojev Romov. Ustrezni ukrepi in rešitve se iščejo skladno z veljavno zakonodajo.

Medresorska delovna skupina je ugotovila, da je treba v romskih naseljih za doseganje ciljnega stanovanjskega standarda urediti začasne ukrepe (kot so sanitarni objekti in druge rešitve), saj je preskok med trenutnim stanjem in ciljnim standardom prevelik. Pripravljen pa je bil tudi popis predlogov za spremembe in dopolnitve veljavne zakonodaje, ki bi olajšale ukrepe urejanja prostorske problematike Romov in bi lahko prispevale k večji učinkovitosti pri izvajanju ukrepov za izboljšanje prostorske problematike Romov.

V okviru dela Medresorske delovne skupine je bil pripravljen pregled relevantnih programov in projektov za Rome znotraj Evropske unije, ki so se izvajali in se še izvajajo ter bi bili lahko implementirani tudi pri nas.

Vlada Republike Slovenije je sprejela tudi Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017–2021, v katerem so opredeljeni ukrepi za področje bivanjskih razmer in dostopa do stanovanj. Eden izmed pomembnih strateških ciljev tega dokumenta je tudi »izboljšati bivanjske razmere Romov, pospešiti ureditev naselij, kjer večinsko živi romsko prebivalstvo, v skladu z nacionalnimi zakonskimi zahtevami zagotoviti dostop do javnih dobrin, kot sta dostop do vode in električne energije, in spodbujati odpravo dejanskega prostorskega ločevanja, ki je rezultat zgodovinskega naseljevanja Romov in dolgoletne izključenosti iz družbenega življenja«. Tako so eno od njegovih prednostnih področij tudi »bivanjske razmere in dostop do stanovanj«, kjer je predvidenih šest ukrepov, s pomočjo katerih bi izboljšali obstoječe stanje.

Ministrstvo za okolje in prostor je pri pripravi tega programa aktivno sodelovalo, tako da ima na tej podlagi tudi vrsto nalog, ki jih pospešeno izvaja. Posebej lahko omenimo tri ukrepe. Ukrep št. 2 se nanaša na pripravo predlogov rešitev za izboljšanje bivalnih razmer Romov po posameznih romskih naseljih na podlagi pregleda trenutnega stanja prostorske problematike, na katerem je angažirana prej omenjena Medresorska delovna skupina.

Ukrep št. 5, ki se nanaša na uzakonitev sistema dovoljevanja posegov v prostor za že zgrajene objekte, pa je že izveden, saj je bil Gradbeni zakon, ki omogoča legalizacijo nelegalnih objektov, v sklopu nove gradbene zakonodaje sprejet novembra v Državnem zboru Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. junija 2018.

Prav tako se že izvaja tudi ukrep št. 6, ki se nanaša na izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje izgradnje bivalnih enot. Stanovanjski sklad Republike Slovenije je objavil Program sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020 (Uradni list RS, št. 41/2016, z dne 10. junij 2016 in sprememba, št. 88/2016), po katerem so sofinancirane tudi bivalne enote.

Če se bolj konkretno dotaknemo še vprašanja dostopa do pitne vode, ugotovimo, da je tesno povezano z legalizacijo stanovanjskih objektov, saj v skladu z zakonodajo napeljava javnega vodovoda do nelegalnega objekta ni mogoča. Ne glede na navedeno je treba poudariti, da pravice do vode ni mogoče enačiti s priključitvijo objektov na javni vodovod. Občine so javne vodovode dolžne zagotoviti le v primerih, ki imajo pravno podlago v predpisih, v ostalih primerih pa se pravica do vode lahko zagotavlja tudi na druge načine.

Na podlagi spremembe Ustave Republike Slovenije iz novembra 2016, ko je pravica do pitne vode dejansko zapisana v Ustavi (novi 70.a člen Ustave Republike Slovenije), je treba zakone, ki urejajo to problematiko, uskladiti z ustavnim zakonom v 18 mesecih po njegovi uveljavitvi. V ta namen je bila ustanovljena Medresorska delovna skupina za uskladitev zakonodaje z zapisom pravice do pitne vode v Ustavo Republike Slovenije, ki intenzivno deluje na tem področju.

Dokler nova zakonodaja ne bo sprejeta, veljajo predpisi, ki so veljali že pred sprejemom ustavnega zakona.

Tudi Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017–2021 navaja usmeritve, po katerih naj bi izboljšali sodelovanje med vsemi pristojnimi organi (na državni in lokalni ravni), ki so odgovorni za izvajanje ukrepov, kar pomeni vzpostavitev redne komunikacije in koordinacije med sektorji ter vzpostavitev mreže, ki bo skrbela za pretok informacij in koordinacijo delovanja znotraj posameznega resorja ter medresorsko.

K 3. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi s štirinajstim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora glede ustanovitve Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ pojasnjuje, da je napačno ugotovljeno, da ta deluje v okviru Ministrstva za kulturo. Svet je organ Vlade Republike Slovenije (deluje v okviru generalnega sekretariata). Istega leta (2011) je Ministrstvo za kulturo ustanovilo posebno Službo za kulturne raznolikosti in človekove pravice kot notranjeorganizacijsko enoto ministrstva, ki je neposredno podrejena ministru in skrbi za čim boljše uresničevanje kulturnih pravic teh skupnosti. Slednje je lahko tudi komentar k osemnajstemu odstavku.

Vlada Republike Slovenije v zvezi s šestnajstim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora, in sicer glede izvajanja 12. člena Zakona o evidenci volilne pravice iz leta 2013, pojasnjuje, da Zakon o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 98/13, v nadaljnjem besedilu: ZEVP-2) v 4. členu določa, da se v evidenci volilne pravice obdelujejo podatki o volilni pravici državljanov Republike Slovenije, pripadnikov avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti in državljanov Republike Slovenije, pripadnikov romske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: volilna pravica pripadnikov skupnosti). Navedeno omogoča hitro sestavo volilnih imenikov, ki vsebujejo točne podatke o vseh volivcih, ki imajo volilno pravico. Volilna pravica pripadnikov skupnosti je bila vzpostavljena do 14. decembra 2014 na podlagi zadnjih ročno sestavljenih volilnih imenikov. Navedeno je zagotovilo, da nihče ni izgubil že priznane volilne pravice pripadnikov skupnosti.

12. člen ZEVP-2 določa, da državljan, ki želi uveljavljati volilno pravico pripadnika skupnosti, poda izjavo o pripadnosti komisiji ustrezne narodne skupnosti oziroma komisiji romske skupnosti. Volilna pravica pripadnikov skupnosti se ugotavlja na podlagi podane izjave in podrobnejših meril za ugotavljanje volilne pravice pripadnikov skupnosti, ki jih sicer popolnoma samostojno določita samoupravni narodni skupnosti oziroma Svet romske skupnosti Republike Slovenije. Zakon določa zgolj, da se merila določijo zlasti na podlagi:

- ohranjanja dolgotrajne, trdne in trajajoče vezi s svojo skupnostjo, ali
- skrbi za ohranjanje vsega, kar konstituira skupno identiteto posamezne skupnosti, vključno z njihovo kulturo ali jezikom, ali
- sorodstvene vezi do drugega kolena v ravni vrsti z državljanom, ki mu je že priznana volilna pravica pripadnika avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ali pripadnika romske skupnosti.
-

Če komisija, ki odloča o volilni pravici pripadnikov skupnosti, volilno pravico državljanu prizna, zahteva, da jo upravna enota vpiše v evidenco volilne pravice. Če pogoji za priznanje volilne pravice niso izpolnjeni, pa o tem izda odločbo, zoper katero je zagotovljeno sodno varstvo.

ZEVP-2 ima naravo tehničnega zakona, ki je prinesel številne izboljšave tudi v smislu evidentiranja volilne pravice pripadnikov skupnosti in izdelave volilnih imenikov za volitve, kjer imajo pripadniki skupnosti priznana posebno volilno pravico, to je ob volitvah poslancev italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti v državni zbor in na volitvah predstavnikov narodnih skupnosti v organe lokalne samouprave.

Ob oblikovanju določb predloga zakona je Ministrstvo za notranje zadeve sodelovalo tako s Poslansko skupino italijanske in madžarske narodne skupnosti kot s predstavniki Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti in Pomursko madžarsko samoupravno narodno skupnostjo.

Merila, določena v zakonu, nimajo negativnega vpliva na pravico do svobodne samoidentifikacije posameznika. Vsak posameznik ima pravico podati izjavo, ki je podlaga za nadaljnje odločanje komisije. ZEVP-2 (šesti in sedmi odstavek 19. člena) vsebuje celo stimulatívno določbo, saj je Ministrstvo za notranje zadeve dolžno komisiji, ki odloča o volilni pravici pripadnikov skupnosti, z namenom obveščanja novih volivcev o možnosti pridobitve volilne pravice pripadnika skupnosti, posredovati podatke o imenu, priimku, datumu rojstva in naslovu stalnega prebivališča vseh

državljanov, ki so dopolnili 18 let starosti in v evidenci volilne pravice nimajo vpisanega podatka o volilni pravici pripadnika skupnosti, ta podatek pa ima vpisan vsaj eden izmed staršev. Ministrstvo je dolžno posredovati podatke v roku petih dni po razpisu volitev v državni zbor ali lokalnih volitev ali kadar koli na zahtevo komisije.

Ob odsotnosti meril Republika Slovenija ne bi mogla preprečevati morebitne zlorabe volilne pravice pripadnikov skupnosti. Ta bi bila lahko brez odsotnosti okvirnih meril priznana neupravičeno, kar bi lahko vplivalo tudi na rezultat glasovanja. Ob tem pojasnjujemo, da se je pri pripravi zakona sledilo tudi odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-283/94. Ustavno sodišče je namreč ugotovilo, da je bil prej veljavni Zakon o evidenci volilne pravice v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker ni opredeljeval meril, po katerih sta komisiji italijanske in madžarske samoupravne narodne skupnosti odločali o vpisu volivcev v posebni volilni imenik državljanov pripadnikov avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti.

K 4. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi s sedemindvajsetim in tridesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora glede delovanja Zagovornika načela enakosti (v nadaljnjem besedilu: zagovornik) pojasnjuje, da je bil leta 2016 sprejet Zakon o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16) predvsem zaradi nove ureditve statusa organa za spodbujanje enakega obravnavanja oziroma organa za enakost v Sloveniji – Zagovornika načela enakosti. Zakon o varstvu pred diskriminacijo še bolj jasno in natančno opredeljuje naloge in pristojnosti zagovornika in s tem prispeva k večji usklajenosti delovanja različnih ustanov, ki skrbijo za boj proti diskriminaciji. Statusno je zagovornik samostojen državni organ. Predstojnik ima položaj državnega funkcionarja, ki ga imenuje Državni zbor Republike Slovenije na predlog predsednika Republike Slovenije. Naloge zagovornika so zagotavljanje neodvisne pomoči žrtvam diskriminacije z ozaveščanjem, inšpekcijskim nadzorom in sodelovanjem v sodnih postopkih, izvajanje neodvisnih študij, raziskav in analiz, spremljanje stanja, objavlanje neodvisnih poročil ter sestavljanje priporočil. Zagovornik ima inšpekcijska pooblastila in lahko na podlagi pobude obravnava primere diskriminacije ter izdaja ureditvene odločbe v primeru ugotovljenih nepravilnosti, vendar pa ni prekrškovni organ. Če kršitelj ne bo izvedel ukrepov, ki mu jih bo naložil zagovornik, bo zagovornik primer odstopil pristojni inšpekciji, ki bo kršitelju izrekla sankcijo.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti poudarja, da je zagovornik od 1. januarja 2018 samostojen proračunski uporabnik, ki mu je v proračunu Republike Slovenije v letu 2018 namenjenih 500.000 EUR. Od oktobra 2017 ima zagovornik zagotovljene ustrezne poslovne prostore. V skladu z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo MDDSZ v prehodnem obdobju (do konca maja 2018) opravlja administrativno-tehnične naloge za delovanje zagovornika, kot so podporne splošne in kadrovske naloge, vodenje financ in naloge na področju informatike. Pristojno ministrstvo meni, da je status zagovornika ustrezno urejen in da ima ta institucija ustrezne pogoje za opravljanje mandata.

Glede na navedeno Vlada Republike Slovenije na podlagi prejetih pojasnil Ministrstva za finance poudarja, da je zagovornik pred ustanovitvijo deloval v obliki samostojnega organa v okviru

Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Z uvedbo Zakona o varstvu pred diskriminacijo v prvi polovici leta 2016 sta se pripravila sprememba in ustanovitev samostojnega organa tudi z določenimi pristojnostmi v navedenem zakonu. Pripravlavec zakona je bilo ministrstvo, pristojno za enake možnosti (MDDSZ).

V okviru priprav na predlog proračunov za leti 2017 in 2018 so mu bila za leto 2017 prvotno zagotovljena sredstva za delovanje v višini 200.000 EUR, kar je predstavljalo primerljiv znesek glede na začetno fazo podobnih organov v ustanavljanju. Med letom 2017 se mu je za delovanje zagotovilo še dodatnih 50.000 EUR. Realizacija sredstev v letu 2017 je pri zagovorniku znašala 225.352 EUR.

Sprejeta proračuna za leti 2018 in 2019 predvidevata povečanje sredstev za delovanje zagovornika. V obeh letih se mu zagotavljajo sredstva v višini 500.000 EUR, zato pristojno ministrstvo meni, da so pripombe, glede na še vedno zgodnjo fazo delovanja kot samostojno ustanovljen organ, neutemeljene.

K 5. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi z dvainštiridesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora glede zagotavljanja finančne podpore za kulturne dejavnosti narodnih manjšin in hkratnega izboljšanja ozaveščanja večinskega prebivalstva o vseh manjšinskih kulturah in tradicijah kot temeljnem in sestavnem delu slovenske družbe odgovarja, da to že vseskozi zagotavlja, in sicer v prvi vrsti prek dejavnosti javne službe Radiotelevizije Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RTV Slovenija), na posreden način pa tudi prek sistema javnega financiranja programskih vsebin medijev.

V Zakonu o Radioteleviziji Slovenija je – poleg tega, da mora RTV Slovenija oddajati tudi po en radijski in televizijski program za avtohtono italijansko in madžarsko narodno skupnost ter radijske in televizijske oddaje za romsko etnično skupnost – izrecno določeno tudi, da mora RTV Slovenija v vseh svojih programih zagotavljati tudi:

- verodostojne in nepristranske informativne oddaje, s katerimi celovito obvešča o političnem dogajanju doma in v zamejstvu, o pomembnih dogodkih v preostalih evropskih državah, zlasti članicah Evropske unije, in o pomembnih svetovnih temah tako, da posredovane vsebine omogočajo objektivno javno obveščenost državljanov Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živijo v Sloveniji;
- uresničevanje ustavnih pravic madžarske in italijanske narodne skupnosti na področju radijskega in televizijskega javnega obveščanja, spodbujanje povezovanja narodnih skupnosti z matičnim narodom in vključevanje kulturnih ter drugih dosežkov italijanskega oziroma madžarskega naroda v narodnostne programe;
- podpiranje širjenja vednosti o drugih kulturah, ki so zastopane v Sloveniji, in njihovih predstavnikih.
-

Kar se tiče rednega letnega javnega razpisa za sofinanciranje programskih vsebin medijev, je treba poudariti, da sta temeljna cilja tega razpisa tudi (1) uresničevanje pravice državljanov oziroma državljanek Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov oziroma pripadnic slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živijo v Sloveniji, do javnega obveščanja in do obveščeniosti ter (2) kultura javnega dialoga. Pri ocenjevanju prijavljenih projektov se med drugim upoštevata tudi naslednji merili:

- zagotavljanje upoštevanja načela kulturne raznolikosti in načela enakih možnosti spolov ter uveljavljanja strpnosti;
- omogočanje uresničevanja pravice do javnega obveščanja in obveščeniosti lokalnim ter manjšinskim skupnostim in tega, da se razširja v manjšinskih jezikih.

K 6. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi s triinštiridesetim in enainpetdesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora glede pojavljanja sovražnega govora in nestrpnega razpravljanja pojasnjuje, da je tudi Ministrstvo za notranje zadeve zaznalo omenjeni pojav po letu 2015, in sicer v povezavi z izrednim povečanjem prihoda migrantov v Evropsko unijo. Ministrstvo že vrsto let s pomočjo evropskih skladov sofinancira programe medkulturnega dialoga in ozaveščanja o pomembnosti medkulturnega dialoga. Tudi leta 2015 je v ta namen s pomočjo sklada AMIF sofinanciralo projekte medkulturnega dialoga v šestih slovenskih krajih in medijsko kampanjo, namenjeno ozaveščanju javnosti o povezanosti migracij in družbenega razvoja.

Projekti medkulturnega dialoga so bili oblikovani zlasti z namenom spodbujanja medkulturnega dialoga z državljani tretjih držav na različnih področjih vsakdanjega življenja, pri čemer so pri pripravi in izvedbi programa aktivno sodelovali državljani tretjih držav. Cilji programa so bili:

- spodbujati sodelovanje med različnimi kulturami in nacionalnimi identitetami;
- spodbujati strpen in spoštljiv odnos do kulturnih razlik;
- povečati splošno ozaveščenost javnosti o pomenu medkulturnega dialoga;
- promocija etnične raznolikosti.
-

Poleg tega je bil izveden projekt namenjen spodbujanju socialne vključenosti določenih ciljnih skupin – državljanov tretjih držav – s posebnimi potrebami, npr. ženske, mladostniki in otroci, starejše osebe, nepismene osebe in invalidi. Projekt je bil zasnovan z namenom organiziranja in izvajanja tedenskih aktivnosti v desetih mestih v Sloveniji, da bi povečali socialno vključenost državljanov tretjih držav.

Decembra 2015 je Ministrstvo za notranje zadeve skupaj s skladom AMIF sofinanciralo izvedbo medijske kampanje, ki je bila zasnovana z namenom ozaveščanja javnosti glede migracij in razvoja družbe. Izbrani izvajalec je v sklopu kampanje, imenovane Vsi smo migrant, pripravil dve videosporočili, ki sta se predvajali v osrednjih nacionalnih medijih od 11. do 17. decembra 2015, in obenem izvedel vrsto aktivnosti z namenom obeležiti mednarodni dan migranta. Osrednje tri dogodke je izvajalec organiziral v Mariboru, Ljubljani in Kopru, s pomočjo drugih društev in organizacij pa tudi lokalne dogodke v Kamniku, Kočevju, Cerkljah na Gorenjskem, Postojni, Trbovljah, Novem mestu, Idriji, Cerknici, Celju, Kranju, Izoli, Velenju, Hrpeljah, Jesenicah in na Ptuju. Dogodki so obsegali panele, okrogle mize, kulturne dogodke, predstave, filmsko-literarne dogodke, odprtje razstave, organiziranje žive knjižnice in drugo.

Glavni nameni tega projekta so bili dvigniti ozaveščenost splošne javnosti o pozitivnih učinkih vključevanja migrantk in migrantov v slovensko družbo ter o pozitivnem doprinosu migracij k družbenemu razvoju, prispevati k razvoju medkulturne občutljivosti, ozavestiti vedenje o kakovosti sobivanja ljudi z različnim kulturnim in jezikovnim izvorom ter prispevati k izgradnji učinkovitega, spodbudnega in sodelujočega okolja za njihovo aktivno vključevanje v slovensko družbo.

Na ta način je Ministrstvo za notranje zadeve prispevalo k spodbujanju strpnosti in spoštovanju raznolikosti ter medkulturnega dialoga, s čimer bo nadaljevalo tudi v prihodnje.

Ob navedenem je treba poudariti tudi aktivnosti stalne delovne skupine Generalne policijske uprave za okrepitev dejavnosti za ozaveščanje glede vprašanj, povezanih z diskriminacijo. V ta namen tudi Policijska akademija izvaja program usposabljanja FA012 – Zavedanje stereotipov, obvladovanje predsodkov ter preprečevanje diskriminacije v multikulturni skupnosti, ki je namenjen pridobitvi ustreznega znanja za prepoznavanje in razumevanje različnih oblik diskriminacije. Delavci policije se usposobijo za ustrezno odzivanje v stikih z »drugačnimi«, odrinjenimi na rob družbe in socialno izključenimi zaradi njihovega porekla, vrednot, načina življenja, usmerjenosti (spolne, verske, politične ipd.) ter osebnostnih lastnosti. Udeleženci usposabljanja spoznajo družbene stereotipe in predsodke, ki so lahko podlaga za diskriminacijo, spoznajo in razumejo vlogo in pomen deklaracij in konvencij o človekovih pravicah, ozavešajo lastne predsodke in nujnost njihovega obvladovanja pri policijskem delu, spoznajo oblike diskriminacije, obstoječe ukrepe in možnosti za njihovo odpravljanje v Sloveniji, razvijajo empatijo do »drugačnih«, marginalnih in socialno izključenih ter razumejo pomembnost dialoga za razvijanje partnerstva na področju varnosti s predstavniki skupnosti, ki so zaradi diskriminacije potencialno ogroženi.

Ta usposabljanja Policijska akademija izvaja od leta 2009 za policiste, od leta 2013 naprej pa tudi za ostale javne uslužbenke, ki se v okviru svojega delovanja in pristojnosti srečujejo s predstavniki romske skupnosti ter tudi predstavniki ostalih multikulturnih skupnosti.

Usposabljanja policistov in javnih uslužbencev so vključena v letni načrt dela policije (leta 2017 in tudi za leto 2018) in jih je policija tudi predlagala v nabor ukrepov, ki so vključeni v Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017–2021.

S ciljem izvedbe ukrepov so bila leta 2017 izvedena štiri usposabljanja za policiste (PU Murska Sobota, PU Ljubljana, PU Kranj in PU Koper), ki se jih je udeležilo skupno 147 policistov, in štiri usposabljanja za druge javne uslužbenke, ki se v okviru svojih pristojnosti srečujejo z romsko skupnostjo (v Pomurju, v občini Ribnica, v OŠ Šentjernej in v CSD Nova Gorica), ki se jih je udeležilo 117 javnih uslužbencev.

Člani delovne skupine so skladno s spremembami Izvedbenega načrta PPSA, št. 226-91/2015/1 (207-09), z dne 23. decembra 2015, in sicer »s ciljem strokovne usposobljenosti za delo z večjim številom migrantov zagotoviti izvedbo ustreznih usposabljanj s poudarkom na strpnem obnašanju in upoštevanju posebnosti, kot izhajajo iz narodnostne, verske, kulturne in jezikovne drugačnosti migrantov«, izvajali usposabljanja za policiste. V ta namen so v Policijski akademiji 26. januarja 2016 organizirali posvet Obvladovanje predsodkov in zavedanje medkulturnih razlik pri delu z migranti, na katerem so kot izvajalci sodelovali priznani strokovnjaki s področja sociologije, predstavniki nevladnih organizacij, generalni konzul Kraljevine Jordanije in državljana Sirije in Irana. Namen posveta je bil pridobiti znanja in izkušnje s poudarkom na strpnem obnašanju in upoštevanju posebnosti, kot so narodnostne, verske, kulturne in jezikovne drugačnosti migrantov. Sodelujoči na posvetu so predstavili pomembne informacije za izpopolnjevanje znanja, ki omogoča boljše razumevanje medkulturnih razlik, in za odpravljanje stereotipov. Posvet je bil uvod v pripravo in izvedbo usposabljanj za multiplikatorje.

V nadaljevanju so bila izvedena naslednja usposabljanja:

- 11. februar 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Murska Sobota;
- 15. februar 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Ljubljana;
- 17. februar 2016: izvedba usposabljanja policistov na sklicu PPE PU Maribor;
- 16. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Nova Gorica;
- 17. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Celje;
- 22. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Ljubljana;
- 24. marec 2016: izvedba usposabljanja policistov na sklicu PPE PU Celje;
- 25. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Koper;
- 29. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Maribor;
- 31. marec 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Kranj;
- 11. april 2016: izvedba usposabljanja multiplikatorjev na PU Novo mesto;
- 14. junij 2016: izvedba usposabljanja za policiste PPIU Nova Gorica.
-

Skupno se je usposabljanj udeležilo 464 udeležencev, od katerih je bilo 226 multiplikatorjev.

Na področju begunske problematike so bile leta 2016 izvedene številne aktivnosti sodelovanja in povezovanja z drugimi institucijami in nevladnimi organizacijami (Amnesty International Slovenija, Pravni informacijski center, UNHCR Slovenija, Skupnost CSD Republike Slovenije itd.).

V Nacionalnem programu ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2017–2021 je opredeljen tudi ukrep »izvajanje policijskega dela v skupnosti«, katerega cilja sta okrepiti partnerski odnos z lokalno skupnostjo in se zavzemati za učinkovito reševanje najrazličnejših potreb po varnosti. Tak partnerski odnos omogoča pridobivanje informacij za pravočasno odkrivanje varnostnih problemov. Izvajanje policijskega dela v skupnosti in preventivnih aktivnostih je osredotočeno na neposredno delo policije z romsko skupnostjo in reševanje posameznih problemskih vprašanj skupaj z ostalimi subjekti. Policija je v okviru svojega delovanja intenzivirala izvajanje preventivnih aktivnosti v romski skupnosti. Pri tem kot povezovalni člen aktivno sodeluje in tudi vpliva na dinamiko delovanja različnih posvetovalnih teles ter strokovnih in multidisciplinarnih timov, v katere se vključijo tudi predstavniki romske skupnosti. Neposredno delo teh timov ima zelo velike učinke pri preprečevanju vseh problemskih situacij in za ugotavljanje ter izvedbo ukrepov ob zaznavi vseh problemskih situacij in kršitev pozitivne zakonodaje. Pri izvajanju policijskega dela v romski skupnosti je policija dosledno uresničevala temeljne naloge Zakona o nalogah in pooblastilih policije, Zakona o organiziranosti in delu policije, Pravil policije, Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2012–2016, Srednjeročnega načrta razvoja dela policije 2013–2017 in Resolucije o dolgoročnem razvoju policije do leta 2025. Poglavitni cilji izhajajo iz strateškega dokumenta Generalne policijske uprave Strategije policijskega dela v skupnosti iz leta 2013 in Resolucije o dolgoročnem razvoju policije do leta 2025. To so predvsem naslednji: več partnerskega sodelovanja z lokalno skupnostjo, državnimi organi in civilno družbo, večja vidnost in okrepljena prisotnost policistov v lokalni skupnosti, večji občutek varnosti, večje zaupanje v delo policije in zadovoljstvo z njim ter učinkovito preprečevanje in preiskovanje kriminala.

Ena izmed oblik dela na področju policijskega dela v skupnosti je torej aktivna vloga policije v varnostnih sosvetih v občinah in krajevnih skupnostih, kjer živi romska skupnost. Tako se v nekaterih najbolj obremenjenih lokalnih skupnostih že izvajajo aktivnosti v varnostnih sosvetih. Medsebojna izmenjava informacij in ugotavljanje varnostnih problemov, ki se tičejo delovanja policije, imata

nedvomno dober vpliv na večje zaupanje v delo policije, ki ga izvaja na območjih z romskimi naselji. Poudariti je treba, da v posameznih lokalnih skupnostih še niso prepoznali prednosti tovrstnega reševanja in obravnavanja problemskih situacij. Policija si prizadeva, da bi z ustrezno predstavitvijo vplivala na ustanavljanje posvetovalnih teles oziroma vzpostavitev multidisciplinarnega pristopa. Prav tako je treba poudariti, da policija v okviru izvajanja policijskega dela v skupnosti sodeluje tudi v občinskih komisijah za reševanje romske problematike oziroma spremljanje položaja romske skupnosti. Tako je tudi aktivno sodelovala pri pripravi občinskih strategij za reševanje romske problematike, udeležuje pa se tudi sej komisij, kjer se obravnavajo konkretne problemske situacije.

Delovna skupina je leta 2017 opravila 210 preventivnih aktivnosti v romski skupnosti. Te so se nanašale na izvajanje neformalnih razgovorov, svetovanj in ozaveščanj o posameznih problemskih situacijah ter izobraževanj predstavnikov romske skupnosti.

Policija na vseh treh nivojih aktivno sodeluje z legitimnimi predstavniki romske skupnosti (Svet romske skupnosti), romskimi organizacijami in posamezniki. Aktivno sodelovanje s Forumom romskih svetnikov, ki zastopa romske svetnike, ki so izvoljeni predstavniki v občinske svete občin, je potekalo na rednih sestankih, na katerih lahko tako policija kot romska skupnost in ne nazadnje tudi lokalne skupnosti namenijo več pozornosti ugotavljanju posameznih problemskih situacij in reševanju težav. Leta 2017 so bili organizirani trije sestanki (Novo mesto, Kočevje in Grosuplje), kjer so poleg romskih svetnikov in policije sodelovali tudi predstavniki občin in v enem primeru Urad za narodnosti.

Policija ima vzpostavljeno tudi odlično sodelovanje z Uradom Vlade Republike Slovenije za narodnosti. Tako si redno izmenjuje informacije o posameznih problemskih situacijah s ciljem iskanja rešitev. Policija na vseh treh nivojih tudi aktivno sodeluje v projektu Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti – nacionalni platformi za Rome – SIFOROMA, katerega cilji so okrepiti posvetovalni proces, vzpostaviti odprt in strukturiran postopek posvetovanja ter okrepiti izmenjavo dobrih praks in izkušenj. Projekt je ciljno usmerjen k Romom in Rominjam (predvsem otrokom in mladostnikom), institucijam in nevladnemu sektorju. Policija je v projektu sodelovala pri ugotavljanju ključnih izzivov za reševanje problemov v romski skupnosti, na podlagi katerih so se ugotavljale potrebe in oblikovali ukrepi za reševanje. Policija aktivno sodeluje tudi v medresorski delovni skupini za pripravo sprememb Zakona o romski skupnosti, ki pa še ni zaključila s svojim delom, saj je osnutek predloga Zakona o romski skupnosti trenutno v javni razpravi.

Vlada Republike Slovenije v zvezi z enainpetdesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora glede prizadevanj za boj proti pojavljanju sovražnega govora dodatno pojasnjuje, da je bilo na področju sovražnega govora v medijih v zadnjih letih uveljavljenih kar nekaj samoregulativnih in tudi zakonskih ukrepov. Med njimi lahko omenimo zlasti zadnjo spremembo Zakona o medijih leta 2016, s katero se je izdajateljem spletnih medijev naložilo, da morajo oblikovati pravila za komentiranje in jih javno objaviti na primernem mestu v mediju. Komentar, ki ni v skladu z objavljenimi pravili, mora biti umaknjen v najkrajšem možnem času po prijavi oziroma najpozneje v enem delovnem dnevu po prijavi.

V zvezi z okrepitevijo prizadevanj za boj proti sovražnemu govoru je treba nadalje poudariti, da je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2018–2022, v okviru katere je pomembno področje namenjeno tudi boju proti javnemu spodbujanju sovraštva in nestrpnosti. Vlada Republike Slovenije zadevnega predloga sicer še ni obravnavala oziroma potrdila (postopek na Vladi Republike Slovenije je za zdaj prekinjen), poleg tega pa mora zadevno resolucijo sprejeti še Državni zbor Republike Slovenije.

V predlogu resolucije sta v okviru strategij oziroma programov za zmanjševanje javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti predvidena naslednja cilja:

- zmanjšati je treba obseg vseh oblik in pojavov sovražnega govora oziroma javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti;
- zagotoviti in okrepiti je treba izobraževalne, promocijske in druge preventivne dejavnosti za zmanjševanje sovražnega govora ter izboljšanje kulture javnega dialoga.

Kot ključne dejavnosti oziroma ukrepi za doseg te ciljev predlog resolucije predvideva naslednje: »Pripraviti je treba programe in akcijske načrte za zmanjševanje vseh oblik sovražnega govora oziroma javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti. Za uresničitev tega je treba predvsem podpirati izobraževalne, promocijske in druge preventivne dejavnosti glede sovražnega govora, začeti javne razprave o tej problematiki in izvajati akcije ozaveščanja javnosti o sovražnem in diskriminatornem javnem diskurzu. Treba je spodbujati sprejem kodeksov etičnega ravnanja in vzpostavitve mehanizmov samoregulacije ter zagotoviti večje povezovanje in sodelovanje med vsemi pristojnimi in relevantnimi deležniki na področju sovražnega govora, tako državnih organov in institucij kot tudi nevladnega sektorja, civilnih iniciativ, interesnih združenj, izobraževalnega, znanstvenega in raziskovalnega sektorja ter ponudnikov interneta in medijev. Nadaljevati je treba proučevanje predpisov o odkrivanju, preprečevanju, preiskovanju ter opredelitvi kaznivih dejanj in prekrškov z obeležjem sovražnosti, in to z namenom priprave morebitnih ustrežnejših zakonskih rešitev.«

Vlada Republike Slovenije v zvezi z dvainpetdesetim in sedeminpetdesetim odstavkom (Varstvo pred kaznivimi dejanji iz sovraštva in pred sovražnostjo) Četrtega mnenja Svetovalnega odbora opozarja, da iz gole primerjave števila prijav prek platforme Spletno oko in števila obsodb za kazniva dejanja ni mogoče sklepati, da je predmetna kazenskoppravna ureditev neustrezna oziroma da sodišča relevantne določbe le redko uporabljajo. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije je opozorilo, da platforma Spletno oko ne more nadomestiti kazenskega postopka, saj to niti ni njen namen. Namen Spletnega očesa je v sodelovanju s policijo, ponudniki internetnih storitev, spletnimi portali in drugimi zainteresiranimi vladnimi ter nevladnimi organizacijami prispevati k zmanjšanju obsega sovražnega govora na internetu. Namen kazenskega postopka je zbrati dovolj dokazov za obsodbo ob hkratni zagotovitvi procesnih kvitel in v okviru legalitetnega načela. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije poudarja, da tako policija kot tožilstvo in sodišča skladno z zakonom aktivno in uspešno preiskujejo ter preganjajo primere sovražnega govora, kar je razvidno tudi iz statistike, predstavljene v poročilu.

V zvezi z državljani drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva (v Četrtem mnenju Svetovalnega odbora obravnavani v osemindesetem do enainšestdesetem

odstavku in med končnimi priporočili) Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da je bil za urejanje statusa izbrisanih Republike Slovenije leta 2010 sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: ZUSDDD-B). Državni zbor Republike Slovenije je zakon sprejel z namenom dokončne ureditve pravnega položaja oseb, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Po navedenem zakonu lahko dovoljenje za stalno prebivanje pridobijo tudi izbrisani, ki zaradi upravičene odsotnosti ne prebivajo v Republiki Sloveniji. Med v zakonu opredeljenimi upravičenimi razlogi odsotnosti so tudi naslednji: če je oseba zapustila Republiko Slovenijo zaradi posledic izbrisa ali če je zapustila Republiko Slovenijo, ker ni mogla pridobiti dovoljenja za prebivanje, ali če se ni mogla vrniti v Republiko Slovenijo zaradi vojnih razmer v drugih državah naslednicah SFRJ ali če je bila prisilno odstranjena iz Republike Slovenije ali ji je bil vstop v Republiko Slovenijo zavržen. To pomeni, da lahko po ZUSDDD-B dovoljenje za stalno prebivanje pridobijo tudi izbrisani, ki npr. od leta 1992 dalje zaradi upravičenega razloga odsotnosti živijo v tujini. V zakonu je določen rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, in sicer tri leta od uveljavitve zakona, to je do 24. julija 2013. Zakonodajalec je ocenil, da je to dovolj dolga doba, da se vsi zainteresirani z zakonom seznanijo in vložijo prošnjo. V ta namen je Ministrstvo za notranje zadeve izdalo brošuro z informacijami o zakonu v slovenskem jeziku in v štirih jezikih držav naslednic nekdanje SFRJ. Vse jezikovne različice brošure so bile dostopne na spletu, vseh upravnih enotah v Republiki Sloveniji in diplomatskih predstavništvih ter konzulatih Republike Slovenije v državah naslednicah nekdanje SFRJ. Prejele so jo tudi nevladne organizacije. Kljub obveščanju javnosti o ZUSDDD-B vsi izbrisani možnosti, ki so jo imeli, niso izkoristili in niso vložili prošnje. To pomeni, da niso izkazali interesa po ureditvi statusa.

Vsebino zakona je presojalo tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije in v odločbi, št. U-II-1/10, z dne 10. junija 2010, s katero je odločilo o nedopustnosti zahtevanega referendumu, hkrati tudi presodilo, da ZUSDDD-B na ustavno skladen način odpravlja v odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-246/02-28, z dne 3. aprila 2003 ugotovljene protiustavnosti. S sklepom, št. U-I-48/13, z dne 8. januarja 2015, s katerim je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo o pobudi Društva izbrisanih prebivalcev Slovenije za oceno ustavnosti ZUSDDD-B, pa je pobudo v delu o obstoju protipravne pravne praznine v ZUSDDD-B kot očitno neutemeljeno zavrnilo. Po oceni Ustavnega sodišča Republike Slovenije bi lahko na podlagi ZUSDDD-B dovoljenje za stalno prebivanje pridobili tudi izbrisani, ki ne živijo v Republiki Sloveniji, če bi se nameravali vrniti v Republiko Slovenijo.

V zvezi z urejanjem statusa je Ministrstvo za notranje zadeve podalo oceno, da se za osebe, ki so bile ustrezno izbrisane iz registra stalnega prebivalstva Republika Slovenija, s posebnim zakonom uredi urejanje statusa, to je možnost pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje. Izbrisani, ki niso zaprosili za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po zakonu, ki ureja status (ZUSDDD-B), ali njihovi prošnji ni bilo ugodeno, si lahko status, to je dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji, urejajo pod pogoji, določenimi v Zakonu o tujcih (Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo 6).

Republika Slovenija je leta 2013 za izbrisane sprejela tudi poseben zakon, ki ureja povračilo škode, to je Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, ki je začel veljati 18. decembra 2013, uporabljati pa se je začel 18. junija 2014. Kot je navedeno že v uvodni

določbi zakona, je namen zakona poprava kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva. Z zakonom pa se izvršuje tudi sodba velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 26. junija 2012, izdana v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji.

Med zakonodajnim postopkom se je krog upravičencev do povračila škode razširil. Poleg izbrisanih, ki so po izbrisu pridobili dovoljenje za stalno prebivanje ali bili sprejeti v državljanstvo Republike Slovenije, so do povračila škode upravičeni tudi izbrisani, ki so si v Republiki Sloveniji poskušali urediti status, a je bila njihova vloga za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje ali za sprejem v slovensko državljanstvo zavržena ali zavrnjena ali pa je bil postopek ustavljen. Z navedeno razširitvijo kroga upravičencev se je sledilo tudi sodbi velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 26. junija 2012, izdani v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji, in priporočilu Odbora ministrskih namestnikov Sveta Evrope. Pri opredeljevanju upravičencev se je sledilo odločitvi velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice, ko je presojal, kateri od pritožnikov so v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji žrtve zatrjevanih kršitev, in jim sam prisodil tudi odškodnino za nepremoženjsko škodo. Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice pritožb dveh pritožnikov, ki nikoli nista zaprosila za izdajo dovoljenja za prebivanje in nista izčrpala notranjih pravnih sredstev v Republiki Sloveniji, v skladu s 35. členom Evropske Konvencije za človekove pravice ni obravnaval.

Za škodo, ki je izbrisanim nastala zaradi izbrisa, zakon ureja pravico do denarne odškodnine in pravico do drugih oblik pravičnega zadoščenja kot povračilo nastale škode. Namen zakona je omogočiti upravičencem hitro in učinkovito dosego pravičnega zadoščenja, zato določa, da lahko upravičenci uveljavljajo denarno odškodnino v upravnem postopku (v katerem je odškodnina določena kot pavšal, in sicer 50 EUR za vsak mesec izbrisa, in v katerem upravičencu ni treba dokazovati vzročne zveze med izbrisom in nastalo škodo), hkrati pa jim priznava tudi druge oblike pravičnega zadoščenja. Poleg uveljavljanja denarne odškodnine v upravnem postopku je upravičencem dana tudi možnost, da lahko denarno odškodnino uveljavljajo tudi v sodnem postopku. Odločitev o tem, v katerem postopku (upravnem ali sodnem ali obeh) bo uveljavljal plačilo odškodnine, je prepuščena upravičencu. Upravičenec, ki meni, da mu je zaradi izbrisa nastala večja škoda, kot bi mu bila priznana v upravnem postopku, lahko odškodnino zahteva v sodnem postopku.

Druge oblike pravičnega zadoščenja omogočajo oziroma olajšujejo dostop do pravic na različnih področjih, na katerih je bilo v praksi ugotovljeno, da bi bile olajšave koristne ali potrebne. Med temi so plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, vključitev in prednostna obravnava v programih socialnega varstva, olajšave pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, državne štipendije, enako obravnavanje pri reševanju stanovanjskega vprašanja z državljani Republike Slovenije, dostop do izobraževalnega sistema in vključitev ter prednostna obravnava v t. i. integracijskih programih (to je programih, ki zagotavljajo hitrejše vključevanje v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije).

Odbor ministrov Sveta Evrope za nadzor nad izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice je na svojem 1257. zasedanju dne 25. maja 2016 sprejel končno resolucijo v zadevi Kurić in

drugi proti Sloveniji. Na podlagi akcijskega poročila o implementaciji sodb je Odbor ministrov Sveta Evrope sklenil, da je Republika Slovenija zadostila zahtevam, ki so izhajale iz sodb velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 26. junija 2012 in z dne 12. marca 2014, in sicer tako glede individualnih ukrepov, ki so se nanašali na pritožnike, kot tudi glede splošnih ukrepov. S sprejetjem Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, je Republika Slovenija zadostila zahtevam glede splošnih ukrepov, ki so izhajali iz pilotne sodbe. S tem je Odbor ministrov Sveta Evrope zaključil postopek v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji.

Evropsko sodišče za človekove pravice je 17. novembra 2016 odločilo v zadevi Anastasov in drugi proti Sloveniji (pritožba št. 65020/13). Pritožniki, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva, so pritožbo na Evropsko sodišče za človekove pravice vložili oktobra 2013. Evropsko sodišče za človekove pravice je pritožbo, ki se nanaša na 212 pritožnikov, umaknilo iz liste zadev in zaprlo postopek pilotne sodbe v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji. Ocenilo je, da so odškodnine za izbrisane v Republiki Sloveniji ustrezno urejene, enako tudi izvajanje zakona v praksi. Državni zbor Republike Slovenije je namreč novembra 2013 sprejel Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, ki je začel veljati 18. decembra 2013, uporabljati pa se je začel 18. junija 2014. Z njim se izvršuje tudi pilotna sodba Evropskega sodišča za človekove pravice, izdana v zadevi Kurić in drugi proti Sloveniji. Po oceni Evropskega sodišča za človekove pravice imajo izbrisani, ki so si uredili status (v konkretnem primeru je to 212 pritožnikov), v Republiki Sloveniji primerne možnosti za povrnitev škode. Vprašanje odškodnin izbrisanim je po oceni Evropskega sodišča za človekove pravice rešeno na nacionalni ravni, Evropsko sodišče za človekove pravice pa tudi ni našlo nobene posebne okoliščine v smislu spoštovanja človekovih pravic, ki bi zahtevala nadaljevanje konkretnega primera.

Glede na navedeno je Ministrstvo za notranje zadeve ocenilo, da je povračilo škode izbrisanim ustrezno urejeno.

K 9. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi z dvainšestdesetim odstavkom (izdajanje revije za predstavnike madžarske narodne skupnosti v okviru predvajanja RTV Slovenija in trajnost projekta v smislu varnosti zaposlitve osebja) Četrtega mnenja Svetovalnega odbora odgovarja, da so ustavne pravice madžarske narodne skupnosti na področju pravice do obveščeniosti ustrezno varovane z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija, po katerem mora RTV Slovenija oddajati po en radijski in en televizijski program za madžarsko narodno skupnost, pravico do javne obveščeniosti oziroma demokratične, socialne in kulturne potrebe madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji pa zadovoljevati tudi v vseh drugih programih in storitvah.

RTV Slovenija omogoča narodnomanjšinske programe za madžarsko narodno skupnost prek regionalne enote RTV v Mariboru s podenoto v Lendavi, v obliki regionalnih programov in določenih oddaj pa tudi v programih na nacionalni ravni. Na RTV Slovenija se je za madžarsko narodno skupnost leta 2017 predvajalo:

- na TV Maribor 200 ur televizijskega programa, od tega 90 ur premiernega programa;

- na radiu MMR 8 760 ur programa, od tega 8 359 ur iz studia MMR in 401 uro iz studia Radia Si.

O predlogu madžarske narodne skupnosti, da naj bi bila zaradi trdnejših zaposlitev njihova revija umeščena v okvir RTV Slovenija, menimo, da ni jasen, zato bo RTV Slovenija opravila dodatne poizvedbe. Dodajamo, da RTV Slovenija sicer ne opravlja dejavnosti izdajanja revij.

Vlada Republike Slovenije v zvezi s triinšestdesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora na podlagi prejetih pojasnil Ministrstva za kulturo in RTV Slovenija pojasnjuje, da RTV Slovenija omogoča narodnomanjšinske programe za italijansko narodno skupnost prek regionalne enote RTV v Kopru in za madžarsko prek regionalne enote RTV v Mariboru s podenoto v Lendavi, v obliki regionalnih programov in določenih oddaj pa tudi v programih na nacionalni ravni. Sodelovanje manjšin pri upravljanju s programi je polno zagotovljeno. V praksi se dejansko izvajajo programi v treh manjšinskih jezikih, v veliki meri z osebjem teh narodnosti. Okvirni letni obseg teh programov je naslednji:

- za italijansko narodno skupnost 3 350 ur televizijskega programa in 8 760 ur radijskega programa letno;
- za madžarsko narodno skupnost 100 ur televizijskega programa in 4 700 ur radijskega programa letno;
- za romsko skupnost 24 ur televizijskega programa in 52 ur radijskega programa letno.

Italijanska in madžarska narodna skupnost sodelujeta pri programskem usmerjanju in spremljanju narodnostnih programov ter vseh programov RTV Slovenija. Na podlagi zakona delujeta dva samostojna programska odbora za RTV programe italijanske in madžarske narodnosti. Odbora sodelujeta tudi z osrednjim Programskim svetom, ki na predlog vodstva RTV Slovenija sprejema letne programsko-produkcijske načrte za vse programe in njihovo uresničevanje. V samem Programskem svetu ima vsaka narodna skupnost še po enega člana oziroma članico.

RTV Slovenija v zvezi s tem še dodaja, da se v zadnjem obdobju RTV Slovenija sooča z razvojnimi izzivi in vprašanji financ ter kadrovske strukture. Smeri razvoja bodo določene s srednjeročno razvojno strategijo, ki pa je šele v začetnih pripravah. Ob programskem odločanju, zlasti za leti 2017 in 2018, pa so v telesih upravljanja potekale odprte razprave tudi o smereh racionalizacije in povečanja učinkovitosti delovanja RTV Slovenija, vključno z obema regionalnima enotama, in sicer z namero, da se srednjeročno bolje uredi programsko produkcijo in ponudi v javni prostor boljše ter bolj gledane programe v realnih finančnih okvirih. To se nanaša na celotno produkcijo RTV Slovenija, a se dotika predvsem programov v slovenščini, medtem ko se obseg programov v italijanščini, madžarščini in romščini ohranja in vsebinsko razvija. Določene težave se pojavljajo na vseh področjih produkcije programov RTV Slovenija, manjše tudi pri izvajanju lastne produkcije za italijansko narodnost v regionalnem centru Koper. Programski svet v zadnjem obdobju ni sprejemal posebnih sklepov v zvezi s programi za narodnosti, na komisijah oziroma delovnih telesih pa je v okviru razprav prihajalo do stališč, s katerimi se predstavniki narodnosti, zlasti italijanske narodnostne skupnosti, niso strinjali in so jim oporekali. Toda to se odvija znotraj razprav delovnih teles in ne pri odločanju pristojnih teles.

Vlada Republike Slovenije v zvezi s štiriinšestdesetim odstavkom glede pravnih obveznosti in podpore medijem drugih manjšin in v povezavi z osemšestdesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora odgovarja, da lahko v skladu z Zakonom o medijih na rednem letnem javnem razpisu za sofinanciranje programskih vsebin medijev za pridobitev javnih sredstev kandidirajo tudi mediji, ki so namenjeni novim oziroma drugim manjšinskim skupnostim oziroma ki jih izdajajo te skupnosti. Še več, pri tovrstnih programskih vsebinah je podana tudi pozitivna diskriminacija, saj se pri ocenjevanju prijavljenih projektov med drugim upoštevata tudi naslednji zakonski merili:

- zagotavljanje upoštevanja načela kulturne raznolikosti, načela enakih možnosti spolov ter uveljavljanja strpnosti;
- omogočanje uresničevanja pravice do javnega obveščanja in obveščenosti lokalnim in manjšinskim skupnostim ter tega, da se razširja v manjšinskih jezikih.

Nadalje velja omeniti, da sta bila leta 2017 na rednem letnem javnem projektnem razpisu za sofinanciranje programskih vsebin medijev finančno podprta tudi naslednja projekta:

- Manjšina o manjšini – prispevki za pridobivanje novih, mladih bralcev in vzgoja mladih za medije v tedniku Nepujsag. Prijavitelj je Zavod za informativno dejavnost madžarske narodnosti. Nepujsag je tednik madžarske manjšine v Sloveniji. Namen časopisa je obveščanje prebivalcev madžarske narodnosti v njihovem materinem jeziku. Poudarek projekta je na predstavitvi, aktivnem spremljanju in komentiranju dogodkov v zvezi z narodnostno skupnostjo ter dogodkov na narodnostno mešanem, dvojezičnem območju v Pomurju, ki vplivajo na življenje pripadnikov manjšine in uresničevanje posebnih pravic avtohtone narodne skupnosti. Vsebine, ki jih objavljajo, pripomorejo k ohranjanju jezika in kulture manjšinske skupnosti ter hkrati tudi omogočajo kakovostno vključevanje pripadnikov narodne skupnosti v družbeno okolje večinskega naroda;
- Most sožitja na Radiu Romic. Prijavitelj je Zveza Romov Slovenije. Radio Romic je radijski medij romskih in drugih skupnosti, v oddaji v sklopu projekta Most sožitja pa poudarjajo prispevke proti predsodkom proti Romom kot eno najbolj prepoznavnih ranljivih skupin v Sloveniji. Oddaje potekajo v slovenskem jeziku, deloma pa tudi v romščini. Ciljna populacija je romska in neromska skupnost v Prekmurju in širše (Slovenci, Romi pa tudi Madžari), vloga radia pa je predvsem spodbujati skupnosti za strpno in sožitno sodelovanje ter ozaveščanje in prepoznavanje različnih kultur, porekla, zgodovine in skupne preteklosti. Radio Romic skrbi za ohranjanje romskih vrednot in jezika. Zbirajo tudi literaturo o Romih in literaturo romskih avtorjev. Člane romskih skupnosti spodbuja k aktivnemu družbenemu delovanju tako znotraj romskih kot tudi drugih organizacij.

Poleg tega je Ministrstvo za kulturo leta 2017 prek rednega letnega javnega razpisa za sofinanciranje programskih vsebin medijev podelilo finančna sredstva tudi za naslednje informativne programske vsebine, ki so med drugim obravnavale tudi vprašanja narodnih ter drugih manjšinskih in etničnih skupnosti v Republiki Sloveniji.

	Naziv prijavitelja	Naslov projekta	Vključena skupnost (madžarska, italijanska, srbska, hrvaška, zamejci ipd.)	Sofinancirano
1	ZAVOD ZA INFORMATIVNO DEJAVNOST MADŽARSKE NARODNOSTI	Manjšina o manjšini – prispevki za pridobivanje novih, mladih bralcev in vzgoja mladih za medije	Nepujsag je tednik madžarske manjšine v Sloveniji. Namen časopisa je obveščanje prebivalcev madžarske narodnosti v njihovem materinem jeziku.	2.929,20 EUR
2	ZVEZA ROMOV SLOVENIJE	Most sožitja	Radio Romica je radijski medij romskih in drugih skupnosti. V oddaji v sklopu projekta Most sožitja poudarjajo prispevke proti predsodkom proti Romom kot eno najbolj prepoznavnih ranljivih skupin v Sloveniji. Oddaje potekajo v slovenskem jeziku, deloma pa tudi v romščini.	11.631,89 EUR
3	TV CELJE, d. o. o.	Informativna oddaja Dogodki dneva	Oddaje omogočajo izražanje mnenj predstavnikov romske skupnosti in drugih etničnih skupnosti.	42.582,28 EUR
4	RADIO TRIGLAV JESENICE, d. o. o.	Zgornja Gorenjska na Radiu Triglav	V oddaje vključujejo tudi informacije o delu organizacij in kulturnih društev priseljencev ter življenju Romov in Sintov.	46.636,29 EUR
5	TELEVIZIJA NOVO MESTO, d. o. o.	Novice	V oddaji obravnavajo tematiko romske skupnosti, ki je na tem območju močno prisotna.	70.000,00 EUR
6	UNIVOX, d. o. o.	Zahodnodolenjski odmevi	V svojih programskih vsebinah se loteva tudi reševanja romske problematike na Kočevskem in Ribnici. V sklopu projekta z redno mesečno oddajo Romano urice nudi možnost, da širšo javnost seznaniti s težavami in tudi specifikami življenja ter kulture Romov.	45.060,39 EUR

7	RADIO MURSKI VAL, d. o. o.	Aktualno – osrednje informativne oddaje na Murskem valu	V oddaji se načrtno ukvarjajo z narodnostno problematiko (madžarska in hrvaška skupnost). Skrbijo za informiranje pripadnikov narodnosti in večinskega naroda o specifični problematiki. Oddaja skrbi tudi za obveščanje Romov in prispeva k boljšemu sodelovanju med Romi in preostalim prebivalstvom.	79.448,00 EUR
8	PRO MUNDUS, d. o. o.	Studio +	Studio + so polurne studijske pogovorne oddaje, ki namenjajo pozornost tudi položaju Madžarov in Hrvatov, ki živijo v Pomurju, gledalci pa spoznavajo tudi romsko kulturo in politično življenje Romov, njihova stališča do aktualnega dogajanja ter uspešne posameznike, ki imajo romske korenine.	4.550,00 EUR
9	HI-FI VIDEOSTUDIO, d. o. o.	Dogodki	V sklopu projekta je vsak zadnji petek v mesecu namenjen izključno vsebinam iz življenja manjšin, ki živijo v Pomurju (Madžari in Hrvati), ter Romov.	64.887,75 EUR
10	TV IDEA – KANAL 10, d. o. o.	Pomurski dnevnik	Oddaja se v pomembni meri osredotoča na probleme manjšinskih skupnosti, saj vsebinsko izhaja iz regionalnega okolja in se osredotoča tudi na manjšinske skupnosti (madžarsko narodno skupnost in romsko etnično skupino).	80.000,00 EUR
11	KOROŠKI RADIO, d. o. o.	Odmevi Koroških dolin	V oddaji je posebni poudarek namenjen obveščanju koroških Slovencev, živečih v sosednji Avstriji. Vsako soboto (razen julija in avgusta) izvedejo oddajo Odprta meja, kjer gre za izključno zamejsko problematiko, s poudarkom na področju gospodarstva, kulture in delovanja slovenskih organizacij ter strank.	74.512,50 EUR

12	ZAVOD RADIO ŠTUDENT	Urbana študentska medijsko-izobraževalna platforma	Na Radiu Študent sodelujejo z več manjšinskimi in etničnimi skupnostmi. Njihove pripadnike intenzivno izobražujejo v radijski produkciji skozi vse leto. S tem zagotavljajo integracijo posameznikov in tudi uredniško ter vsebinsko kakovost posameznih oddaj. Pripadniki manjšinskih skupnosti te oddaje avtorsko ustvarjajo in vodijo. V sklopu projekta beležimo naslednje oddaje, ki vključujejo manjšinske skupnosti: Puko Učkur – migrantski delavci, Kontrola leta – oddaja srbske narodne manjšine, Mali granični prijelaz – oddaja hrvaške narodne manjšine, Sunrise Africa – oddaja afriške skupnosti in Romano horo – oddaja romske skupnosti.	81.600,00 EUR
13	GORENJSKI GLAS	Priloga GG+/Snovanja	Tradicionala rubrika Med sosedi je namenjena obveščanju o slovenski manjšini na avstrijskem Koroškem. Rubrika Multikulti je namenjena manjšinam, etničnim skupnostim, priseljencem in izseljencem.	18.000,00 EUR
14	DRUŠTVO ZA PREPIH ZNANJA VÖTER	MI – zamejci 2017	Projekt zajema desetminutne izobraževalno-informativne oddaje, namenjene zamejskim Slovencem, ki živijo v neposredni bližini Pomurja, in sicer v Avstriji in na Madžarskem ter Hrvaškem. Oddaje so usmerjene k ozaveščanju, svetovanju, izobraževanju in informiranju pomurske javnosti ter zamejskih Slovencev.	4.496,00 EUR
			SKUPAJ	626.334,30 EUR

K 10. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi s sedemdesetim odstavkom (uporaba manjšinskih jezikov v sodnih postopkih na dvojezičnih področjih) Četrtega mnenja Svetovalnega odbora poudarja, da veljavni predpisi, ki določajo pogoje za imenovanje sodnikov (Zakon o sodniški službi), med pogoji ne

določajo, da bi moral biti sodnik, ki bo funkcijo opravljal na dvojezičnem območju, imeti tudi znanje jezike narodne skupnosti. Takšna ureditev je ocenjena kot ustrezna in spremembe niso predvidene, vendar pa želimo poudariti, da je pravica do uporabe jezika narodne manjšine v sodnih postopkih spoštovana in ustrezno zagotovljena na način, da v postopku sodeluje sodni tolmač. Treba je poudariti, da se stroški, povezani z uporabo jezika pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti pred sodišči, krijejo iz proračuna. Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije ne beleži primerov ali pritožb strank v smislu, da ni bil zagotovljen tolmač, ko bi bilo to potrebno.

K 14. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi z dvainosemdesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora poudarja, da bi bilo iz navedenega mogoče razumeti, da so ogrožena sredstva, ki jih za ohranjanje kočevskega jezika namenja Republika Slovenija (Ministrstvo za kulturo). Omenjena negotovost se nanaša zgolj na sofinanciranje z avstrijske strani.

Vlada Republike Slovenije v zvezi s stoprvim odstavkom (glede priporočila o okrepitvi prizadevanj za boj proti širjenju sovražnega govora) Četrtega mnenja Svetovalnega odbora dodaja, da področje kazenskoprnega sistema oziroma preiskovanja in pregona dejanj z obeležjem sovraštva spada pod pristojnost Ministrstva za notranje zadeve oziroma policije in Ministrstva za pravosodje oziroma državnega tožilstva.

Svetovalni odbor v svojem priporočilu poziva organe oblasti, da je treba še naprej zagotavljati ustrezno podporo za radijsko in televizijsko predvajanje za italijansko, madžarsko in romsko narodno manjšino v posvetovanju z njihovimi predstavniki ter da je treba povečati podporo medijem v jezikih drugih narodnih skupnosti z namenom spodbujanja in ohranjanja njihovih identitet.

Vlada Republike Slovenije še odgovarja, da že vseskozi ravna v skladu s tem priporočilom, in sicer v skladu z ureditvijo v Zakonu o Radioteleviziji Slovenija in Zakonu o medijih. Ministrstvo za kulturo se zaveda pomena ohranjanja kulturne in jezikovne raznolikosti tudi na medijskem področju in bo še naprej delovalo v tej smeri ter se v okviru pravnih in finančnih zmožnosti trudilo najti še učinkovitejše zakonske rešitve. Poleg tega glej odgovore k dvainštiridesetemu, dvainšestdesetemu, štiriinšestdesetemu, sedeminšestdesetemu in osemšestdesetemu odstavku.

Vlada Republike Slovenije v svojem odgovoru na splošne komentarje na priporočila (npr. v povzetku) in v zvezi z dvainštiridesetim odstavkom Četrtega mnenja Svetovalnega odbora pojasnjuje, da je Služba za slovenski jezik na Ministrstvu za kulturo v okviru svojih nalog pristojna za koordiniranje in spremljanje uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018, ki se bo iztekla konec leta, začele pa so že priprave na novo resolucijo, ki bo zajela obdobje 2019–2023. V veljavni resoluciji so med drugim zapisani ukrepi za razvijanje in promocijo manjšinskih jezikovnih skupnosti. Podobni ukrepi oziroma skrb za manjšinske jezikovne skupnosti bodo v dialogu s skupnostmi vključeni tudi v nov jezikovnopolitični program.

Aktivno smo sodelovali pri nastanku in sprejemu Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, ki vsebuje 17 podrobnejših ukrepov glede

izvajanja predpisov na področju dvojezičnosti. Med njimi so izvedba rednih in načrtovanih nadzorov, preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest, preučitev pravilnosti oziroma upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu e-uprave, izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti, prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti, zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti, v jeziku narodnostnih skupnosti, dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju, dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji, posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke, vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije ter (so)financiranje različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov. Delovna podskupina za pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti (koordinator je Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti) mora na podlagi poročil posameznih resorjev, zadolženih za izvedbo ukrepov, enkrat letno pripraviti poročilo o izvedbi ukrepov. Poročilo o izvedbi ukrepov (Ministrstvo za kulturo je pristojni predlagatelj) sprejme Vlada Republike Slovenije in z njim seznanijo Komisijo za narodni skupnosti. Pripravljeni in sprejeti sta bili poročila za leti 2015 in 2016, letos pa bo narejeno poročilo za leto 2017. Pristojna služba je veliko časa namenila in ga namenja spremljanju teh zavez, in sicer skupaj s predstavniki italijanske in madžarske narodne skupnosti.

K 15. členu Okvirne konvencije

Vlada Republike Slovenije v zvezi s šestindevetdesetim in sedemindevetdesetim odstavkom (vključevanje v socialno-ekonomsko življenje) Četrtega mnenja Svetovalnega odbora meni, da si ustrezno prizadeva za vključevanje Romov na trg dela v okviru možnosti, ki vključujejo predvsem izobrazbeno strukturo romskega prebivalstva, ki jo je nedvomno treba izboljšati. MDDSZ poudarja, da redno spremlja položaj Romov na trgu dela in da so podatki, s katerimi razpolaga, zanesljivi.